

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR
REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO ĮSTATYMO NR. VIII-238 5 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-561 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ REGISTRO ĮSTATYMO NR. I-2237
11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-562**

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. liepos 1 d. sprendimo Nr. SV-S-140 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 4 ir 5 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo Nr. VIII-238 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-561 (toliau – Projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-562 (toliau – Projektas Nr. 2), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui juos tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytina papildyti Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro įstatymo (toliau – įstatymas) 5 straipsnio 2 punkto c papunktį, nurodant, kad Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (toliau – LGGRTC) inicijuoja, skatina ir remia memorialinių kompleksų, paminklų statybos, atminimo ženklų, kino filmų, monografijų kūrimo projektus ir skelbia viešus konkursus jiems įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų, prieš tai suderinus veiksmus su atitinkama užsienio valstybe, tokiu būdu nustatant pareigą LGGRTC inicijuoti dialogą su užsienio valstybe prieš vykdančią joje atitinkamus veiksmus ir taip siekiant ateityje išvengti konfliktinių situacijų dėl vykdomų veiksmų užsienio valstybėse.

2. Siūlytina papildyti Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 5 straipsnio 2 punkto h papunktį, nurodant, kad LGGRTC taip pat rengia Lietuvos ir kitų šalių ekspedicijas ir į palaidojimo ar užkasimo vietas, todėl jis formuluotinas taip: „h) rengia Lietuvos ir kitų šalių ekspedicijas į tremties, žudynių, pasipriešinimo kovų, Lietuvos gyventojų palaidojimo ar užkasimo vietas ir dalyvauja šiose ekspedicijose, renka kraštotyros medžiagą, liudytojų parodymus, dalyvauja tarptautiniuose projektuose, kuriais siekiama įamžinti genocido aukų atminimą;“.

3. Siūlytina sujungti Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 5 straipsnio 4 ir 6 punktus, kadangi šiuose punktuose nurodomos LGGRTC funkcijos iš esmės susijusios ir viena kitą dubliuoja, todėl minėto straipsnio 4 punktas formuluotinas taip: „4) inicijuoja ir organizuoja laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų, nužudytų Lietuvos Respublikos teritorijoje okupacinių režimų metu, palaikų paiešką, remiantis istoriniais šaltiniais ir Lietuvos gyventojų registro duomenimis, ieško okupacinių režimų metu Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų žuvusiųjų ir (ar) nužudytų laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų bei jų giminių, organizuoja Lietuvos Respublikos teritorijoje okupacinių režimų metu žuvusiųjų ir (ar) nužudytų laisvės kovotojų,

rezistentų ir kitų asmenų palaikų identifikavimą; tam tikslui organizuoja kaupimą ar kaupia rastų neatpažintų ieškomų laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų, nužudytų Lietuvos Respublikos teritorijoje okupacinių režimų metu bei jų giminių genetinių (DNR) ir biologinių mėginių bazę.“

4. Šiuo metu galiojančioje įstatymo redakcijoje vartojamos sąvokos „laisvės kovotojų ir genocido aukų“ bei „pasipriešinimo dalyvių (rezistentų)“ sąvokos. Siūlytina šias sąvokas vartoti ir Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 5 straipsnio 4 ir 5 punktuose (patikslinus pagal šio nutarimo 3 punkte pateiktą pastabą), taip pat būtina išaiškinti Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 5 straipsnio 4 ir 5 punktuose (patikslinus pagal šio nutarimo 3 punkte pateiktą pastabą) vartojamą „kitų asmenų“ sąvoką, nes nėra aiški jos apimtis.

5. Siūlytina Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 5 straipsnio 5 punkte vietoje žodžių „kaupia, tvarko ir saugo“ vartoti tik žodį „tvarko“, kadangi duomenų tvarkymas apima visas duomenų tvarkymo operacijas (kaupimą, teikimą, saugojimą, sujungimą ir pan.).

6. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos laisvės gynėjo teisinio statuso įstatyme Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisijai pavestų klausimų nagrinėjimas susijęs su LGGRTC vykdomomis funkcijomis, siūlytina papildyti Projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo įstatymo 5 straipsnį nauju punktu, kuriame būtų nustatyta, kad LGGRTC atlieka Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatyme nurodytos Laisvės gynėjo teisinio statuso pripažinimo komisijos sekretoriato funkcijas.

7. Pažymėtina, kad nurodyta Projekto Nr. 1 ir Projekto Nr. 2 įsigaliojimo data (2021 m. liepos 1 d.) jau yra praėjusi, todėl siūlytina nustatyti realų abiejų įstatymų įsigaliojimo terminą, atsižvelgiant tiek į įstatymų leidybos proceso terminus, tiek į būtinybę valstybės institucijoms pasirengti juos įgyvendinti.

8. Atkreiptinas dėmesys, kad atitinkamų metų valstybės biudžeto projektas yra rengiamas atsižvelgiant į asignavimų valdytojų poreikius, tačiau įvertinus esamą socialinę ir ekonominę situaciją, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus ir į kitus svarbius veiksnius. Todėl, jei Projekto Nr. 1 ir Projekto Nr. 2 nuostatomis įgyvendinti reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos, jie turėtų būti teikiami ir svarstomi kartu su atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministras